

Kamppailulajiliittojen yhteinen kurinpitovaliokunta

Aikido – Judo – Karate – Miekkailu ja 5-Ottelu – Nyrkkeily – Taekwondo

Päätös asiassa KKPV_2023–003-K

II jaosto

27.8.2025

Liitto: Suomen Karateliitto

Vastaaja: Vastaaja

Asia: Kurinpitomenettely seksuaalirikostuomion johdosta

JOHDANTO

Suomen Karateliitto on tehnyt asiassa kurinpitoilmoituksen. Ilmoituksen mukaan karateseurassa valmentajana ja Karateliiton luottamustehtävissä toiminut Vastaaja on tuomittu törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja seksuaalisesta hyväksikäytöstä ehdottomaan vankeuteen Helsingin käräjäoikeuden 17.3.2023 antamalla tuomiolla nro. 111430 (R 21/7747).

Kurinpitovaliokunnan II jaosto on kurinpitomääräysten 6.4 §:n nojalla antanut 29.5.2023 välipäätöksen väliaikaisesta toimintakiellosta. Välipäätöksellä Vastaaja on määrätty väliaikaiseen kilpailu-, toimitsija- ja toimintakieltoon, joka on määrätty voimassa olevaksi, kunnes kurinpitoasiassa toisin määrätään tai päätetään. Kielto on määrätty laajennettuna koskemaan Suomen Karateliiton sekä mahdollista Aikidon, Judon, Miekkailu ja 5-ottelun, Nyrkkeilyn ja Taekwondon lajiliittojen alaista toimintaa. Kurinpitovaliokunta on pyytänyt Vastaajalta asiassa vastineen.

Helsingin hovioikeus on 19.1.2024 antamallaan tuomiolla nro. 24/102331 (R 23/850) korjannut tuomiosta kohdan 2 seksuaalisen hyväksikäytön tekoajan päättymispäivän. Muilta osin hovioikeus ei ole muuttanut käräjäoikeuden tuomiota. Korkein oikeus on 19.9.2024 päätöksellään nro. 1364 (R2024/259) päättänyt, että valituslupaa ei myönnetä, eli hovioikeuden tuomio on jäänyt pysyväksi ja saanut lainvoiman.

Suomen Karateliitto on vaatinut Vastaajalle kurinpitomääräysten 3 §:n 1d kohdan nojalla 50 vuoden määräaikaista toimintakieltoa, joka vaaditaan tapauksen vakavuuden perusteella ulottamaan koskemaan myös muiden kamppailulajiliittojen yhteisen kurinpitovaliokunnan sääntöjen alaista kamppailulajiliittojen toimintaa (3.6 §). Kurinpitovaliokunta on pyytänyt

Vastaajalta asiassa uuden vastineen, jossa Vastaajalle on annettu mahdollisuus ottaa kantaa vaaditun rangaistuksen pituuteen ja laajuuteen.

ASIAN VIREILLETULO

Asia on tullut vireille kurinpitovaliokuntaan Suomen Karateliiton ilmoituksella, jonka on toimittanut silloinen vt. toiminnanjohtaja Anssi Kaltevo.

Kamppailulajiliittojen yhteisten kurinpitomääräysten 5 §:n 1 kohdan mukaan virallisen raportin kilpailu-, harjoitus- tai muusta tapahtumasta kamppailulajiliitolle voi tehdä kilpailun tuomari, tuomaritarkkailija, tuomarivalvoja, tarkkailija, valvoja tai liiton erikseen hyväksymä tai nimeämä henkilö.

Kurinpitoilmoituksen mukaan Suomen Karateliitto on saanut tiedokseen Vastaajaa koskevan tuomion 26.3.2023 ja vt. toiminnanjohtaja Anssi Kaltevo on liiton nimissä toimittanut kurinpitoilmoituksen ja liitteen tuomiolauselmasta kurinpitovaliokunnalle. Ilmoituksen on siten tehnyt 5 §:n 1 kohdan tarkoittama liiton erikseen hyväksymä tai nimeämä henkilö. Helsingin kärjäoikeuden tuomiolauselmasta yhdessä Suomen Karateliiton toimittaman ilmoituksen kanssa voidaan pitää virallisena raporttina Vastaajan menettelystä.

Asia on tullut vireille kurinpitomääräysten 5 §:n 1 kohdan mukaisesti.

TAPAHTUMAINKULKU

Ilmoituksen mukaan Vastaaja on tuomittu törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja seksuaalisesta hyväksikäytöstä 4 vuoden ja 6 kuukauden ehdottomaan vankeuteen Helsingin kärjäoikeuden ratkaisulla. Ilmoituksen mukaan Vastaaja on eronnut liiton tehtävistä kirjallisella ilmoituksella tuomionantopäivänä 17.3.2023. Ilmoituksen mukaan Vastaajalla on ainakin ilmoituksen tekohetkellä ollut voimassa oleva kilpailulisenssi, jolla hän on sitoutunut Karateliittoon ja sen kurinpitoon.

Ilmoittajalla ei ole ollut asiaan liittyvistä yksityiskohdista eli uhrista, tapahtumista ja mahdollisista todistajista tietoa. Ilmoituksen liitteenä toimitetusta Helsingin kärjäoikeuden tuomiolauselmasta käy ilmi tekojen ajankohdat 1.6.2015-22.3.2016 ja 23.3.2016-23.3.2018, sekä tekojen rikosnimikkeet, Vastaajan rangaistusseuraamus ja korvausvelvollisuus. Helsingin hovioikeus on korjannut tekoajan päättymispäiväksi 22.3.2018 mutta pysyttänyt kärjäoikeuden tuomion muilta osin. Tuomio on lainvoimainen.

Asianomistajan vaatimuksesta asianomistajan ja todistajien henkilöllisyys sekä oikeudenkäyntiasiakirjat tuomio mukaan lukien on määrätty pidettäväksi salassa 60 vuotta asian vireille tulosta kärjäoikeudessa eli 6.10.2021 lukien.

ASIASSA ANNETTU VÄLIPÄÄTÖS

Kurinpitovaliokunta on 29.5.2023 antanut välipäätöksen ja määrännyt Vastaajan väliaikaiseen laajennettuun kilpailu-, toimitsija- ja toimintakieltoon, joka on voimassa siihen asti, kunnes kurinpitoasiassa muutoin määrätään tai päätetään.

VASTAAJAN KUULEMINEN

Kurinpitomääräysten 6.1 § 2 kohdan mukaan sen jälkeen, kun tapahtuneesta on saatu riittävä selvitys, kurinpitomenettelyn kohteena olevalle taholle on varattava tilaisuus antaa vastineensa asiassa.

Kurinpitovaliokunta on välipäätöksen tiedoksiannon yhteydessä antanut Vastaajalle mahdollisuuden antaa vastine, jonka hän on toimittanut 19.7.2023. Vastauksessaan Vastaaja on kiistänyt syyllistyneensä rikoksiin, joista häntä on syytetty. Vastaaja on kertonut suhtautuvansa asemaansa Karateliitossa vakavasti ja kunnioittavansa vertaisiaan ja urheilijoita. Vastaaja on toivonut saavansa jatkaa elämäntyötään karaten parissa. Vastaaja on vakuuttanut, etteivät syytökset häntä kohtaan koske Suomen Karateliiton tapahtumia tai järjestön henkilöitä, ja Vastaajan näkemyksen mukaan syytöksissä on kyse kostosta ja pikkumaisuudesta.

Kurinpitovaliokunta on 26.2.2025 varannut Vastaajalle mahdollisuuden täydentää kirjallista vastaustaan ottamalla kantaa Suomen Karateliiton Vastaajalle vaatiman rangaistuksen pituuteen ja laajuuteen.

Vastaaja on 5.3.2025 kurinpitovaliokunnalle toimittamassaan vastauksessa korostanut syyttömyyttään häntä kohtaan esitettyjä syytöksiä vastaan. Hänen mukaansa esitetyt valheet ovat syvästi järkyttäviä. Vastaajan mukaan lisäselvitys asiasta ja vääristä syytöksistä eivät kuitenkaan ole enää tarpeen tässä vaiheessa, koska oikeus on tehnyt päätöksensä ja tuominnut Vastaajan syylliseksi, ja Vastaaja on suorittanut tuomionsa kunnioittavasti. Vastaaja kertoo olevansa kiitollinen Suomen Karateliitolle Vastaajaan kohdistuneesta luottamuksesta. Vastaaja kertoo olevansa sitoutunut karateen ja aikovansa jatkaa karaten opiskelua, harjoittelua ja opin jakamista niille, jotka haluavat oppia. Vastaajan vilpitön toive on pysyä jäsenenä kansallisessa liitossa, mutta Vastaaja sanoo ymmärtävänsä rikostuomion tuoneen tiettyjä rajoituksia, kuten lasten opettamisen tai alaikäisten tapahtumien tuomaroimisen kieltämisen, joita rajoituksia Vastaaja ilmoittaa kunnioittavansa. Vastaaja pyytää kurinpitovaliokuntaa olemaan määräämättä lisärangaistuksia, jotka pahentaisivat tuomiosta jo Vastaajalle aiheutuvia haasteita. Vastaaja pyytää, että hän ja hänen opiskelijansa saisivat jatkaa Suomen Karateliiton jäseninä, huomioiden asianmukaiset säännöt ja ohjeistukset, joita tulee noudattaa.

SÄÄNTÖKOHDAT

Vuonna 2023 voimassaolleiden kamppailulajiliittojen yhteisten kurinpitomääräysten 2 §:n 1j (nykyään 1k) kohdan mukaan:

"[Rangaista voidaan sitä,] joka syyllistyy kilpailussa tai sen ulkopuolella seksuaaliseen tai muuhun häirintään, syrjintään tai johonkin rikoslaissa rangaistavaksi säädettyyn seksuaalirikokseen. Rangaista voidaan myös sitä, joka kilpailussa tai sen ulkopuolella syyllistyy muuhun epäasialliseen käytökseen tai sellaiseen rikoslaissa rangaistavaksi säädettyyn henkeen ja terveyteen kohdistuvaan rikokseen, joka tekoon johtaneet olosuhteet, tekotapa ja tekijän syyllisyys huomioon ottaen osoittavat hänen tulleen ilmeisen sopimattomaksi ottamaan vastaan tai antamaan kamppailulajien koulutusta

tai valmennusta tai osallistumaan kilpailuihin tai muilla tavoin osallistumaan liiton tai sen jäsenten alaiseen toimintaan. Tämän kohdan mukainen rangaistavuus ulottuu myös tekoihin, joilla ei ole yhteyttä henkilön kilpailu- tai harjoittelutoimintaan.”

Kurinpitomääräysten 3 §:n 1) kohdan mukaisina rangaistuslajeina ovat:

- a) varoitus
- b) seuraamusmaksu
- c) kilpailukohtainen, määräaikainen tai väliaikainen kilpailu- tai toimitsijakielto
- d) toimintakielto, joka sulkee kaikesta liiton ja sen jäsenyhteisöjen alaisesta kilpailu-, tapahtuma- ja harjoitustoiminnasta määräaikaisesti tai väliaikaisesti.

Kurinpitomääräysten 3 §:n 6 kohdan mukaan

”Vakavissa tapauksissa kamppailulajiliittojen yhteinen kurinpitovaliokunta voi päätöksessään ulottaa kilpailu-, toimitsija-, tai toimintakiellon koskemaan myös muiden näiden sääntöjen alaisten kamppailulajiliittojen toimintaan.”

TAPAUKSEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Rikoslaisissa rangaistavaksi säädettyyn seksuaalirikokseen syyllistyminen

Kamppailulajiliittojen yhteisten kurinpitomääräysten mukaan syyllistyminen rikoslaisissa rangaistavaksi säädettyyn seksuaalirikokseen on peruste henkilön rankaisemiselle. Rangaistavuus ulottuu myös tekoihin, joilla ei ole yhteyttä kilpailu- tai harjoittelutoimintaan. Koska Vastaajan syyksi on lainvoimaisella hovioikeuden tuomiolla luettu rikoslaisissa rangaistavaksi säädetty teot, törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö (tapahtuma-aikaan rikoslain 540/2011 20 luvun 7 §) ja seksuaalinen hyväksikäyttö (tapahtuma-aikaan rikoslain 563/1998 20 luvun 5 §), voidaan Vastaajan menettelyä pitää rangaistavana riippumatta hänen syykseen oikeudenkäynnissä luetun seksuaalirikoksen tarkemmista yksityiskohdista ja teko-olosuhteista, jotka tuomioiden salassapitomääräysten vuoksi eivät ole tiedossa eivätkä selvitettävissäkään.

Rikosnimikkeiden perusteella vastaajan teko on täyttänyt seuraavat tunnusmerkit:

7 § Törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö (RL 540/2011)

Jos

- 1) tekijä on sukupuoliyhteydessä kuuttatoista vuotta nuoremman lapsen tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa kuusitoista mutta ei kahdeksantoista vuotta täyttäneen lapsen kanssa taikka*
- 2) lapsen seksuaalisessa hyväksikäytössä*

a) kohteena on lapsi, jolle rikos lapsen iän tai kehitystason vuoksi on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa,

b) rikos tehdään erityisen nöyryyttävällä tavalla tai

c) rikos on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa lapselle hänen tekijää kohtaan tuntemansa erityisen luottamuksen tai muuten tekijästä erityisen riippuvaisen asemansa vuoksi,

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

5 § Seksuaalinen hyväksikäyttö (RL 563/1998)

Joka asemaansa hyväksikäyttäen taivuttaa sukupuoliyhteyteen tai ryhtymään muuhun seksuaalista itsemääräämisoikeutta olennaisesti loukkaavaan seksuaaliseen tekoon tai alistumaan sellaisen teon kohteeksi

- 1) kahdeksaatoista vuotta nuoremman henkilön, joka on koulussa tai muussa laitoksessa hänen määräysvaltansa tai valvontansa alainen taikka muussa niihin rinnastettavassa alisteisessa suhteessa häneen,*
- 2) kahdeksaatoista vuotta nuoremman henkilön, jonka kyky itsenäisesti päättää seksuaalisesta käyttäytymisestään on hänen kypsyttömyytensä sekä osapuolten ikäeron vuoksi olennaisesti heikompi kuin tekijällä, käyttämällä törkeästi väärin tämän kypsyttömyyttä,*
- 3) henkilön, joka on hoidettavana sairaalassa tai muussa laitoksessa ja jonka kyky puolustaa itseään on sairauden, vammaisuuden tai muun heikkoudentilan vuoksi olennaisesti heikentynyt, tai*
- 4) henkilön, joka on hänestä erityisen riippuvainen, käyttämällä törkeästi väärin tätä riippuvuussuhdetta tekijästä,*

on tuomittava seksuaalisesta hyväksikäytöstä sakkoon tai vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi.

Seksuaalisesta hyväksikäytöstä tuomitaan myös se, joka käyttämällä hyväksi sitä, että toinen tiedottomuuden, sairauden, vammaisuuden tai muun avuttoman tilan takia on kykenemätön puolustamaan itseään tai muodostamaan tai ilmaisemaan tahtoaan, on sukupuoliyhteydessä hänen kanssaan tai saa hänet ryhtymään muuhun hänen seksuaalista itsemääräämisoikeuttaan olennaisesti loukkaavaan seksuaaliseen tekoon tai alistumaan sellaisen teon kohteeksi.

Yritys on rangaistava.

Lisäksi Vastaaja on tuomittu maksamaan uhrille korvausta kivusta ja särystä, kärsimyksestä, psyykkisestä haitasta sekä sairaanhoitokustannuksista.

Voidaan siis varmuudella todeta, että tahallisen rikoksen uhri on ollut alaikäinen ja tekokokonaisuus on kestänyt pitkään, lähes 2 vuotta 9 kuukautta. Teko on aiheuttanut uhrille kärsimystä ja psyykkistä haittaa. 4 vuotta 6 kuukautta ehdotonta vankeutta on kova rangaistus ottaen huomioon, että jälkimmäisen rikosnimikkeen maksimirangaistus oli teko aikaan neljä vuotta vankeutta. Tuomittu rangaistus heijastaa tuomioistuimen arviota teon vakavuudesta.

Vastaaja on vastineessaan pyytänyt kurinpitovaliokuntaa olemaan määräämättä lisärangaistuksia, jotka pahentaisivat hänen saamansa tuomion tuomia haasteita. Vastaaja ilmoittaa ymmärtävänsä ja kunnioittavansa rikostuomion tuomia rajoituksia, jotka koskevat esimerkiksi lasten opettamista tai alaikäisten tapahtumien tuomaroimista. Hän pyytää saada opiskelijoidensa kanssa jatkaa Suomen Karateliiton jäsenenä.

Teon rangaistavuutta pohdittaessa on asiassa syytä arvioida vielä kaksoisrangaistavuuden ja lisäseuraamusten kieltä sekä edellytyksiä rajoittaa mahdollisella kurinpitoseuraamuksella Vastaajan perustuslain 18 §:ssä turvattua oikeutta työhön ja elinkeinonvapauteen.

Kaksoisrangaistavuuden ja lisäseuraamusten kieltä

Euroopan ihmisoikeussopimuksessa säädetään kiellosta syyttää ja rangaista samasta teosta kahdesti (ns. *ne bis in idem* -sääntö). Urheilun sisäinen sanktio ei kuitenkaan oikeuskirjallisuuden mukaan ole sellainen seuraamus, jota *ne bis in idem* -opissa tarkoitetaan. Kurinpitoseuraamuksen määräämisen edellytykset eivät ole samanlaiset kuin rikosprosessissa. Vallitseva kanta on, että urheilun sisäinen kurinpito ja yleisten tuomioistuinten lainkäyttö ovat toisiaan täydentäviä.¹

Laillisuusperiaate estää määräämästä rangaistavasta teosta lisäseuraamuksia, joista ei ole mainintaa rangaistussäädöksissä. Laillisuusperiaatteen noudattamisesta huolimatta erityisesti seksuaalirikoksista on yhteiskunnassa usein myös lisäseuraamuksia käytännön tasolla. Esimerkiksi lapsiin kohdistuneisiin seksuaalirikoksiin syyllistyneet eivät rikosrekisterin vuoksi voi hakeutua töihin lasten pariin.

Käsillä olevassa asiassa rangaistavuus perustuu kurinpitomääräysten nojalla nimenomaan Vastaajan syyksi luettuun tuomioon seksuaalirikoksista. Edellä esitetyn perusteella *ne bis in idem* -sääntö ei estä rangaistuksen määräämistä kurinpitomenettelyssä Vastaajan saamasta rikosoikeudellisesta rangaistuksesta huolimatta; kyse ei ole kielletystä lisäseuraamuksesta.

Perustuslain 18 §:n mukainen oikeus työhön ja elinkeinonvapaus

Vastaaja toimii karateseuran valmentajana. Kurinpitoilmoituksen tehnyt Karateliitto on vaatinut Vastaajalle 50 vuoden toimintakieltoa, mikä on käytännössä lähes elinikäinen toimintakielto.

¹ Halila ja Norros (2017): *Urheilu-oikeus*. Alma Talent, ss. 314–315.

Suomen perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Tällä perusoikeudella on merkitystä erityisesti silloin, kun ammattiurheilijalle tai urheilun tukihenkilölle, kuten valmentajalle, harkitaan kurinpitomenettelyssä rangaistukseksi pitkää toimintakieltoa.²

Perusoikeuden rajoituksen, kuten elinkeinovapautta rajoittavan kurinpitoseuraamuksen, on oltava sopusoinnussa sillä tavoiteltavan edun kanssa (suhteellisuusperiaate). Rajoituksen taustalla on oltava hyväksyttävä tarkoitus, rajoituksen on oltava välttämätön tämän tarkoituksen toteuttamiseksi ja oikeasuhtainen taustalla olevien intressien painoarvoon nähden³. Arvopunninta linkittyy urheilun kantaviin periaatteisiin ja arvoihin, kuten reiluun peliin tai turvallisuuden takaamiseen.

UOL:n ratkaisun 1/2008 mukaan ammatin tai elinkeinon harjoittamista rajoittavilta seuraamuksilta edellytetään aina välttämättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta, minkä lisäksi tätä perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävistä oikeusturvajärjestelyistä.

Ratkaisussa UOL 11/2015 oikeusturvalautakunta arvioi, että elinikäinen toimintakielto rajoittaa toimintaa tietyllä elämäntilanteella, mutta ei elinkeinon harjoittamista kokonaan eikä kokonaan edes kysymyksessä olevan urheilulajin piirissä, eikä määrättyä elinikäistä toimintakieltoa siten voitu pitää perustuslain vastaisena.

Perusoikeuteen vetoamalla ei voi estää aiheellista kurinpitoseuraamusta. Ratkaisussa 11/2000 oikeusturvalautakunta katsoi, että muutoksenhakija on elinkeinonharjoittamisessaan sitoutunut urheiluyhteisön sääntöjen noudattamiseen, eikä hän sääntöjen vastaisesti toimittuaan ja siitä kilpailukieltorangaistuksen saatuaan voinut menestyksellisesti vedota perustuslaissa taattuun elinkeinonharjoittamisen vapauteensa.

Käsillä olevassa asiassa Vastaajan teko loukkaa myös yleistä käsitystä siitä, mitä valmentajan roolissa toimivalta voidaan eettisesti odottaa siitä riippumatta, oliko alaikäinen uhri hänen valmennettavansa vai ei⁴. Aikuisen vastuulla on luoda avoin ja turvallinen vuorovaikutus nuoren kasvun tukemiseksi. Valmentajana toimivan täytyy tunnistaa pelkämästä ikäerosta ja kehitystasostakin seuraavan valtasuhteen merkitys ja vallankäyttönsä rajat. Valmentajan tulee ymmärtää esimerkkiroolinsa.⁵ Alaikäisen hyväksikäyttöön syyllystynyt on ilmeisen sopimaton rehellisyyteen perustuvaan luottamussuhteeseen, mitä valmennussuhteet ovat.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, ettei perustuslain 18 § ole este pitkällekin toimintakiellolle, jos perusoikeuden rajoittamisen edellytykset muuten täyttyvät. Vastaaja on sitoutunut määräykseen, jonka mukaan seksuaalirikokseen syyllystynyttä voidaan rangaista ja

² Halila ja Norros (2017): *Urheiluoikeus*. Alma Talent, s. 171.

³ Halila ja Norros (2017): *Urheiluoikeus*. Alma Talent, s. 171–172.

⁴ Tuomio ja tarkemmat tiedot asianomistajasta on salattu tuomioistuimen päätöksellä tämän suojelemiseksi.

⁵ Olympiakomitean julkaisema ”Valmentajalla on väliä” -kampanja-aineisto. Konsultoitu 2.7.2025 sivulla <https://www.suomenvalmentajat.fi/arvostus/valmentajalla-on-valia-kampanja/>

toiminut näiden sääntöjen vastaisesti. Toimintakielto ei seuraamuksena myöskään rajoita elinkeinon harjoittamisen mahdollisuutta kokonaan.

Muut perusoikeudet

Asiaan liittyy myös muita huomioon otettavia perusoikeuksia. Kurinpitomenettely on urheilun itsesääntelyä, joka perustuu myös perusoikeutena turvattuun yhdistysautonomiaan (PL 13 §). Lajiliitoilla on sen perusteella oikeus määrittää omat sääntönsä ja edellytykset liiton ja sen alaisten seurojen toimintaan osallistumiselle, kunhan säännöt eivät ole lainvastaisia ja jäseniä kohdellaan yhdenvertaisesti. Kurinpitotoimin jäsen voidaan myös sulkea pois lajiliiton toiminnasta, ja kukin lajiliitto voi määrittää toimintakiellon sisällön haluamallaan tavalla.

Lajiliitoilla on myös ulkoa päin tulevia velvoitteita, joita niiden on noudatettava toiminnassaan. Kampailulajiliitotkin ovat sitoutuneet Olympiakomitean julkaisemiin Reilun pelin eettisiin periaatteisiin ja valmentamisen eettisiin ohjeisiin, ja niiden kautta mm. takaamaan lapsille ja nuorille turvallisen kasvuympäristön ja riittävät seuraamukset näitä ohjeita rikkoville. Liikuntalailla (390/2015) lajiliiton valtionapukelpoisuus on sidottu siihen, miten se noudattaa liikunnan ja urheilun eettisiä periaatteita.

Tärkein asiassa huomioitava perusoikeus ja keskeisin suojattava arvo on lasten ja nuorten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, fyysinen ja psyykinen turvallisuus mukaan lukien.

Kurinpitovaliokunta katsoo, että lasten ja nuorten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä Karateliiton velvollisuus turvata tämä oikeus ja oikeus sulkea seksuaalirikoksiin syyllistyneet määräaikaaisesti pois lajiliiton toiminnasta ovat hyväksyttäviä syitä rajoittaa Vastaajan oikeutta työhön ja elinkeinonharjoittamiseen. Määräaikainen toimintakielto on välttämätön näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja suojattava intressi niin merkittävä, että pitkääkin toimintakieltoa voidaan pitää oikeasuhtaisena seuraamuksena, mikäli yleiset rangaistuksen mittaamisen kriteerit sellaista puoltavat.

Rangaistuksen mittaaminen

Kurinpitorangaistuksen mittaamisessa tulee ottaa huomioon teon vaarallisuus ja vahingollisuus sekä tekijän syyllisyys ja muut teon moitittavuutta osoittavat tekijät (ks. esimerkiksi UOL 11/2015). Kurinpitomääräysten mukaan vakavissa tapauksissa kampailulajien yhteinen kurinpitovaliokunta voi päätöksessään ulottaa kilpailu-, toimitsija- tai toimintakiellon koskemaan myös muiden näiden sääntöjen alaisten kampailulajiliittojen toimintaa.

Kurinpitoseuraamuksia määrättäessä on otettava huomioon urheilijoiden yhdenvertainen kohtelu sekä suhteellisuusperiaate. Kurinpitoseuraamuksen tulee olla sopusoinnussa sillä saavutettavaan etuun nähden, ja seuraamuksen on oltava sopusoinnussa sääntörikkomuksen vakavuuden kanssa.⁶

⁶ Halila ja Norros (2017): *Urheilu-oikeus*. Alma Talent. s. 313.

Kurinpitovaliokunnan mahdollisuus poistaa kokonaan tai osin kurinpitoseuraamus kurinpitomääräysten 11 §:n perusteella takaa osaltaan oikeusturvaa pitkien toimintakieltojen kohdalla, sillä seuraamusta voidaan erityisen painavista syistä arvioida uudelleen.

Urheilun kurinpitokäytännöstä löytyy vain vähän vastaavia tapauksia. UOL:n ratkaisussa 22/2024 oli kyse pesäpalloilijan seksuaalissävytteisestä viestittelystä kahden alle 16-vuotiaan lapsen kanssa noin 5 kk ajan. UOL katsoi asianmukaiseksi seuraamukseksi kaikkia lajeja koskeneen toimintakiellon, jonka kesto oli noin 12 kuukautta. Kestoa lyhensi se, että urheilija oli ollut toiminnasta sivussa jo noin vuoden ennen päätöksen antamista. Asianomistajien alaikäisyys ja teon toistuvuus vaikuttivat rangaistusta korottavina tekijöinä. Oikeusturvalautakunta katsoi, että tekojen seksuaalinen luonne ja asianomistajien ikä huomioon ottaen kiellon rajaaminen koskemaan yksinomaan kyseisen tapauksen urheilulajia ei ollut kurinpitomääräysten tavoitteeseen suojata erityisesti lapsia ja nuoria, joihin kohdistetulla epäasiallisella käytöksellä voi olla erityisen vakavat seuraukset, nähden perusteltua.

Kamppailulajiliittojen kurinpitovaliokunnan 1. jaosto antoi 21.5.2025 ratkaisun asiassa, jossa oli kyse noin 10 kk kestäneestä, alaikäiseen kohdistuneesta seksuaalisesta hyväksikäytöstä, josta oli tuomittu 5 kk ehdollinen vankeusrangaistus. Valiokunta katsoi oikeaksi seuraamukseksi noin 1 vuoden 7 kuukauden mittaisen toimintakiellon, joka ulotettiin koskemaan kaikkien kurinpitomääräysten alaisten kamppailulajiliittojen toimintaa.

Kamppailulajiliittojen kurinpitovaliokunta antoi 21.6.2017 ratkaisun asiassa, jossa oli kyse valmentajan 14-vuotiaaseen kohdistamasta törkeän seksuaalisen hyväksikäytön yrityksestä sekä laittomasta uhkauksesta, joista oli tuomittu 1 vuoden 10 kk ehdollinen vankeusrangaistus. Valiokunta katsoi oikeaksi seuraamukseksi toistaiseksi voimassa olevan toimintakiellon, joka on edelleen voimassa.

Käsillä olevassa tapauksessa on kyse aiempia tapauksia merkittävästi vaarallisemmasta ja vahingollisemmasta sääntörikkomuksesta. Tahallinen teko on kohdistunut alaikäiseen, jolle on aiheutunut siitä kärsimystä ja psyykkistä haittaa. Teko on ollut pitkäkestoinen – lähes 2 vuotta 9 kuukautta – ja siitä on tuomittu poikkeuksellisen kova rangaistus, 4 vuotta 6 kuukautta ehdotonta vankeutta. Nämä seikat puoltavat aiempaa merkittävästi ankarampaa kurinpitoseuraamusta.

Rikoksen kohdistuminen erityisen haavoittuvassa asemassa olevaan alaikäiseen korostaa teon vakavuutta. Seksuaalirikokset alaikäisiä kohtaan heikentävät vakavasti urheiluyhteisön turvallisuutta ja luottamusta ja ovat omiaan osoittamaan tekijän sopimattomaksi osallistumaan urheilutoimintaan lasten ja nuorten parissa siitä riippumatta, onko teko tapahtunut urheilutoiminnan yhteydessä vai sen ulkopuolella. Lasten ja nuorten turvallisuuden takaaminen on kamppailulajiyhteisössä ehdottoman keskeinen arvo.

Edellä esitetty huomioden kurinpitovaliokunta ei pidä tekoon ja rangaistuskäytäntöön nähden riittävänä rajoittaa seuraamuksella ainoastaan Vastaajan toimintaa alaikäisten parissa. Toisaalta valiokunta pitää Karateliiton esittämää 50 vuoden toimintakieltoa rangaistuskäytäntöön nähden suhteettomana.

Kurinpitovaliokunta huomioi rangaistuksen mittaamisessa sen, että lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 3 §:n mukaan tällaiseen työsuhteeseen ottaminen edellyttää, että henkilö esittää työnantajalle rikosrekisterilain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun rikosrekisteriotteen, josta näkyvät muun muassa hänen seksuaalirikostuomionsa. Vastaajan osalta tuomio näkyy rikosrekisterissä 20 vuoden ajan. Kyseisen lain tarkoituksena on suojella alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta ja edistää heidän henkilökohtaista turvallisuuttaan estämällä seksuaalirikoksista tuomittujen henkilöiden työskentely alaikäisten parissa ilman huoltajan läsnäoloa. Kurinpitovaliokunta katsoo velvollisuudekseen toimia kurinpitoseuraamusta määrittessään tämän lain tavoitteiden ja hengen mukaisesti.

Kiellon rajaaminen koskemaan pelkästään Karateliittoa ei ole kurinpitomääräysten tavoitteeseen suojata erityisesti lapsia ja nuoria, joihin kohdistetulla epäasiallisella käytöksellä voi olla erityisen vakavat seuraukset, nähden perusteltua. Seksuaalirikokseen, ja erityisesti lapseen kohdistuvaan seksuaalirikokseen, syyllistymistä on pidettävä kurinpitomääräysten 3 § 6) kohdassa tarkoitettuna vakavana tapauksena, jonka perusteella toimintakielto on määrättävä koskemaan myös muiden kurinpitomääräysten alaisten kamppailulajiliittojen toimintaa.

Väliaikainen toimintakielto vähennetään varsinaisesta toimintakiellosta.

Johtopäätös

Näillä perusteilla kurinpitovaliokunta katsoo, että Vastaajalle tulee määrätä kurinpitoseuraamus rikoslaissa rangaistavaksi säädettyihin seksuaalirikoksiin syyllistymisen vuoksi.

Kurinpitovaliokunta harkitsee, että oikea seuraamus on kurinpitomääräysten 3 § 1d) kohdan mukainen toimintakielto, joka ulotetaan kurinpitomääräysten 3 § 6) kohdan mukaisesti koskemaan kaikkien kurinpitomääräysten alaisten kamppailulajiliittojen toimintaa. Toimintakielto on voimassa 20 vuotta, josta vähennetään 29.5.2023 annetun väliaikaisen toimintakiellon osuus. Näin ollen toimintakielto päättyy 28.5.2043.

PÄÄTÖSLAUSELMA

Kurinpitovaliokunta määrää Vastaajalle toimintakiellon, joka päättyy 28.5.2043. Toimintakielto määrätään laajennettuna kattamaan Suomen Karateliitto ry:n alaisen toiminnan lisäksi myös muiden kamppailulajiliittojen yhteisten kurinpitomääräysten alaisten liittojen toiminnan.

Päätös on yksimielinen.

Asian esitteli kamppailulajiliittojen kurinpitovaliokunnan esittelijä Johanna Karjalainen. Päätöksen tekemiseen osallistuivat kurinpitovaliokunnan 2. jaostossa Jaana Pihkala (jaoston puheenjohtaja), Jussi Karppinen, Tomi Korpiola, Kari-Matti Lehti, Sari Nykänen ja Tapio Susiluoto.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta urheilun oikeusturvalautakunnalta sen sääntöjen mukaisesti. Valitusosoitus asiakirjan liitteenä.

Helsingissä 27.8.2025



Jaana Pihkala

2. jaoston puheenjohtaja, kamppailulajiliittojen kurinpitovaliokunta



Johanna Karjalainen

Kurinpitovaliokunnan esittelijöiden työjärjestyksen mukainen esittelyvuorossa oleva esittelijä